

12. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

2. Oplag. August 1910.

(1. Oplag udsendtes den 6. Maj 1904.)

Resultater af Dyrkningsforsøg med hele og overskaarne Læggekartofler.

Disse Forsøg er udførte ved alle Statens Forsøgsstationer i det samme Tidsrum (1895—1900) og under de samme Forhold med Hensyn til Jordbund, Gødning, Læggetid m. m. som Forsøgene med store og smaa Kartoffler paa forskellige Afstande (se 11. Meddelelse). Til Forsøgene er benyttede Sorterne Richters Imperator og Magnum bonum, sorterede i store, mellemstore og smaa Knolde. De største Knolde blev ved skarpe Snit delte dels i to, dels i fire Dele, og saaledes, at der saa vidt mulig kom lige mange »Øjne« paa henholdsvis hver Halvdel og hver Fjerdedel. Kartofflerne var forud afvejede, saa hver Halvdel fik samme Vægt som de mellemstore hele, og hver Fjerdedel samme Vægt som de smaa hele Kartoffler. Overskæringen blev foretaget umiddelbart før Lægningen. Disse dels hele, dels i forskellig Grad delte Kartoffler blev dyrkede paa tre forskellige Afstande, nemlig 8 Tom., 12 Tom. og 16 Tom. mellem Planterne i Rækkerne. Afstanden mellem Rækkerne har for alle Prøver været 1 Alen.

Ved Forsøgsstationerne i Askov og Lyngby er desuden udført Forsøg med overskaarne Læggekartofler, som havde ligget nogle Dage for at danne Skorpe paa Snitfladerne. Disse Forsøg udførtes med en Afstand af 1 Alen mellem Rækkerne og 12 Tom. mellem Planterne i Rækkerne.

Læggekartoflerne	Askov Lermark. Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag.			Lyngby. Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.			Tystofte. Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.					
	Richters Imperator			Richters Imperator			Richters Imperator			Magnum bonum		
	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold
	I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne	
	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint
Mellemstore hele Knolde	850	313	17,2	262	213	15,2	263	214	11,6	198	173	7,2
Halve Knolde*)	320	283	17,6	244	195	18,0	262	213	12,7	196	171	6,8
Smaa hele Knolde	326	308	17,0	210	186	17,1	219	194	13,0	178	166	8,0
Fjerdedele Knolde*)	287	269	18,7	223	198	20,0	210	186	13,7	170	158	9,1

Læggekartoflerne	Askov Sandmark. Meget mager og tør Sandjord med gulligrødt Sandunderlag.						V. Hassing Sandmark. Meget let, fin og tør Sandjord med gult Sandunderlag.					
	Richters Imperator			Magnum bonum			Richters Imperator			Magnum bonum		
	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold
	I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne	
	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint
Mellemstore hele Knolde	164	136	7,4	140	123	4,5	254	205	11,9	212	187	7,7
Halve Knolde*)	150	122	8,4	137	121	4,8	235	187	14,2	205	181	8,3
Smaa hele Knolde	143	129	7,0	126	117	5,0	223	199	12,2	202	190	8,9
Fjerdedele Knolde*)	141	127	10,2	124	116	5,8	219	194	17,1	195	183	10,2

Læggekartoflerne	Askov Sandmark.						Askov Lermark.			Lyngby.		
	Richters Imperator			Magnum bonum			Richters Imperator			Richters Imperator		
	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgrøde pr. Td.Ld.		Vægt pr. høstet Knold
	I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne		I alt	Læggekartoflerne fradragne	
	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint
Overskaarne og lagte samme Dag	146	125	9,3	131	119	5,3	304	276	18,3	226	204	17,6
do. og tørrede før Lægningen	135	114	9,0	122	109	5,3	274	246	18,2	210	188	18,7

* Lagte straks efter Overskæringen.

Som ovenstaaende Tabeller viser, har de hele Knolde som Regel givet større Udbytte end de overskaarne. I Askov Lermark er denne Forskel i Udbyttet forholdsvis stor. Grunden hertil maa antagelig søges i, at denne Station har en større Regnmængde end de andre, hvorved et forholdsvis stort Antal Planter af de overskaarne Knolde gik bort særlig i de fugtige Aar. I de fleste Tilfælde er Tabet ved at bruge overskaarne Læggekartofler dog ikke saa stort, naar Overskæringen foretages med den Omhu, som her er anvendt, og naar de lægges straks efter Skæringen. Desuden kan man, som det ses, vente at avle større Knolde efter delte store, end efter hele Læggekartofler af samme Vægt som Delene.

Beretning om Forsøgene findes i 12. Bind af Tidsskrift for Landbrugets Planteavl, der kan bestilles gennem enhver Boghandel for 4 Kr. pr. Bind (ca. 700 Sider). Særtryk af Beretningen kan faas i Boghandelen til en Pris af 65 Øre. Nærmere Oplysninger for særlige Tilfælde faas ved skriftlig Henvendelse for Øernes Vedkommende til Statskonsulent K. Hansen, Lyngby, eller Forsøgslederne E. Lindhard, Tystofte pr. Tjæreby, og N. A. Hansen, Aarslev, for Jyllands Vedkommende til Statskonsulent Fr. Hansen, Askov pr. Vejen, eller Forsøgslederne A. J. Hansen, Tylstrup, og M. J. Nielsen, Studsgaard.

12. Meddelelse fra Statens Planteavlssudvalg

til Vejledning for Landbrugere.

Udsendt den 6. Maj 1904.

Resultater af Dyrkningsforsøg med hele og overskaarne Læggekartofler.

Disse Forsøg ere udførte ved alle Statens Forsøgsstationer i det samme Tidsrum (1895—1900) og under de samme Forhold med Hensyn til Jordbund, Gødning, Læggetid m. m. som Forsøgene med store og smaa Kartoffler paa forskellige Afstande (se 11. Meddelelse). Til Forsøgene ere benyttede Sorterne Richters Imperator og Magnum bonum, sorterede i store, mellemstore og smaa Knolde. De største Knolde bleve ved skarpe Snit delte dels i to, dels i fire Dele, og saaledes, at der saa vidt muligt kom lige mange (Øjne) paa henholdsvis hver Halvdel og hver Fjerdedel. Kartofflerne vare forud afvejede, saa hver Halvdel fik samme Vægt som de mellemstore hele, og hver Fjerdedel samme Vægt som de smaa hele Kartoffler. Overskæringen blev foretaget umiddelbart før Lægningen. Disse dels hele, dels i forskellig Grad delte Kartoffler bleve dyrkede paa tre forskellige Afstande, nemlig 8 Tommer, 12 Tom. og 16 Tom. mellem Planterne i Rækkerne. Afstanden mellem Rækkerne har for alle Prøver været 1 Alen.

Ved Forsøgsstationerne i Askov og Lyngby er desuden udført Forsøg med overskaarne Læggekartofler, som havde ligget nogle Dage for at danne Skorpe paa Snitfladerne. Disse Forsøg udførtes med en Afstand af 1 Alen mellem Rækkerne og 12 Tom. mellem Planterne i Rækkerne.

Læggekartoflerne	Askov Lermark. Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag.			Lyngby. Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.			Tystofte. Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.					
	Richters Imperator			Richters Imperator			Richters Imperator			Magnum bonum		
	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold
	Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne	
Mellemstore hele Knolde.....	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint
Halve Knolde*.....	350	313	17,2	262	213	15,2	263	214	11,6	198	173	7,2
	320	283	17,6	244	195	18,0	262	213	12,7	196	171	6,8
Smaa hele Knolde.....	326	308	17,0	210	186	17,1	219	194	13,0	178	166	8,0
Fjerdedele Knolde*.....	287	269	18,7	223	198	20,0	210	186	13,7	170	158	9,1

Læggekartoflerne	Askov Sandmark. Meget mager og tør Sandjord med gulligrødt Sandunderlag.						V. Hassing Sandmark. Meget let, fin og tør Sandjord med gult Sandunderlag.					
	Richters Imperator			Magnum bonum			Richters Imperator			Magnum bonum		
	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold
	Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne	
Mellemstore hele Knolde.....	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint
Halve Knolde*.....	164	136	7,4	140	123	4,5	254	205	11,9	212	187	7,7
	150	122	8,4	137	121	4,8	235	187	14,2	205	181	8,3
Smaa hele Knolde.....	143	129	7,9	126	117	5,0	223	199	12,2	202	190	8,9
Fjerdedele Knolde*.....	141	127	10,2	124	116	5,8	219	194	17,0	195	183	10,2

Læggekartoflerne	Askov Sandmark.						Askov Lermark.			Lyngby.		
	Richters Imperator			Magnum bonum			Richters Imperator			Richters Imperator		
	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold	Afgroede pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold
	Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne		Ialt	Læggekartoflerne fradragne	
Overskaarne og lagte samme Dag do. og tørrede før Lægningen	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint	Centner	Centner	Kvint
	146	125	9,3	131	119	5,3	304	276	18,2	226	204	17,6
	135	114	9,0	122	109	5,3	274	246	18,2	210	188	18,7

* Lagte straks efter Overskæringen.

Som ovenstaaende Tabeller vise, have de hele Knolde som Regel givet større Udbytte end de overskaarne. I Askov Lermark er denne Forskel i Udbyttet forholdsvis stor. Grunden hertil maa antagelig søges i, at denne Station har en større Regnmængde end de andre, hvorved et forholdsvis stort Antal Planter af de overskaarne Knolde gik bort særlig i de fugtige Aar. I de fleste Tilfælde er Tabet ved at bruge overskaarne Læggekartofler dog ikke stort, naar Overskæringen foretages med den Omhu, som her er anvendt, og naar de lægges straks efter Skæringen. Desuden kan man, som det ses, vente at avle større Knolde efter delte store, end efter hele Læggekartofler af samme Vægt som Delene.

NB. Nærmere Oplysning faas ved Henvendelse for Jyllands Vedkommende til Statskonsulent Fr. Hansen, Askov pr. Vejen, eller Forsøgsbestyrer A. J. Hansen, V. Hassing, og for Øernes Vedkommende til Statskonsulent K. Hansen, Lyngby, eller Forsøgsbestyrer N. P. Nielsen, Tystofte pr. Skelskør.